

АДИБА УМИРОВА

ҚУЁШГА ЙЎЛ

Шеърлар

**Гафур Гулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи
Тошкент–2008**

84(5Ў)6

У71

Умирова, Адиба.

Куюшга йўл: шеърлар / А.Умирова. – Тошкент: Фафур Фулом номидаги нашриёт-матбаа ишодий уйи, 2008. 104 б.

Шоирлар ҳар куни тугиласермайди. Шоирни – халқнинг юраги тугади. Шоирлар – миллат қалбининг қушиқчиларидир. Миллатни улуғлаш шарофати – шоир кийган тожни ярқиратади, тождаги олмоснинг ҳақиқийлигига кафолат беради.

Ёш шоира Адиба Умирова ҳам халқимизнинг юрагидан жой олишга интилаётган самимий ишодкорлардан. Сизнинг қўлингиздаги ушбу китоб унинг адабиётимизга ладил қадамлар билан кириб келаётганидан далолат беради.

ББК84(5Ў)6

√ 4702620202-86 2008
M352(04)-2008

© Адиба Умирова,
Фафур Фулом номидаги
нашриёт-матбаа ишодий
уйи, 2008 й.

ISBN 978-9943-03-176-0

Кўҳна Насаф чўлларининг бинафшасини эслатувчи бу сингилнинг исми Адиба, ўзи шоира. Бир неча йиллар бурун ёш ижодкорларнинг Зомин семинар-кенгашида гулдираб шеърлар ўқиб, ҳаммани ҳайратлантирган. Фолиб бўлган. Кейин Миллий Университет қошидаги Олий Адабиёт курсига ўқишга кириб, уни битиришга ҳам улгурди.

Истеъдодни Худо юқтиргани яхши, албатта. Бироқ уни, яъни истеъдодни эплаб-авайлаб, катта манзилга элтмоқни киши ўзи уддаламоғи керак. Ўзи бир бинафшадай қиз бўлса, баъзан “Э-э, бинафшажон-ай, шу азоблар сенга зарурмиди?...” дегинг келади.

Шеърни эрмакка “ялламаёрим” қилиб, сўзни сақичдай кавшаб юрганлар бор. Шоирлик эрмак учун берилмайди. Адибанинг, мана, неча йилдан буён бу йўлдаги изланишларининг натижаси – шеърларини ўқиб, бирдан жиддий тортиб қоласиз. Шеъри ўзига, ўзи шеърига ўхшайди. Ўз нуқтаси, ўз оҳангини топиб олган. Бинафшанинг оҳанглари десак – майсадан сал баландроқ гулгинага бу шеърлар оғирлик қилмасмикин деган ўйларга ҳам боради киши.

Нима бўлганда ҳам – исми Адиба, ўзи шоира. Қўлимдан келганда бу сингил учун кийиклардан сўзбоши ёздириб олардим. Минг афсуски, кийиклар Ёзувчилар уюшмасининг аъзоси эмас – таклиф қилсам келолмайди. Шунинг учун ўзим ёзиб қўя қолдим. Бахтгинаси бутун, сўзи доим баланд бўлсин.

*Сирожиддин САЙИД,
Ўзбекистон халқ шоири*

ДАШТ

Дашт. Қизил қум. Сўнгги саратон.
Гулханларинг сўнг дафъа ёқиб,
Кўз олдимдан солланиб чунон,
Мағрур қиздек турасан боқиб.

Ҳадигингми, Шарқнинг шамоли,
Кузатарсан, беизн, бесўз.
Хайрлашув чоғидек ғамли,
Ҳар не менга туюлар азиз.

Уфқ сендан бошланган эй, чўл!
Барханларинг кечардим яланг.
Чақирарди олис, нурли йўл,
Олис сукут... бошоқранг даланг.

Қандай гўзал эди... Қирларинг
Қия тепалар... иссиқ меҳринг.
Томиримда оқар шивиринг,
Тортар эди ҳаяжон, сеҳринг.

Чўпон қизнинг ҳасратларида
Юрагингни берганмидинг ё.
Довул бўлсанг дарбандларида
Қум заррангга айланар дунё!

Одам бўлай девдим, бу ҳаёт
Шоир қилди базмларга ўч.
Чорлайвердинг софинганинг пайт,
Унутдилар, унутмадинг ҳеч.

Орзуларим қаноти улкан,
Осмон эмас ғамларни қучди.
Ҳақ — ягона. Сен ҳақ экансан,
Руҳим яйдоқ бағринга учди.

Сен мангусан. Замонсоз замон,
Ўз сўзимда турдим ловуллаб.
Сенда битта қолганди имкон,
Битта йўл бор кутар ҳувиллаб.

У мен учун яралган каъба,
Асрларнинг эврилар тоши.
У мен учун тавбадир, тавба,
Кезар гумроҳларнинг кўз ёши.

Тўзонларинг кўзимга кириб,
Бағрим эрур бу лоларанг қир.
Фақат сенда шон-шухрат мағлуб,
Тақдиримиз, манзилимиз бир!

Дашт. Қизил қум. Сўнги саратон...

АНГЛАДИМ

Тўкилсам тоғларга тукилдим, Сингил,
Булутлар сочимга ташлади қиров.
Жангари қуёшдек чиқиб келдим тик,
Ўзимни ёндирди мен ёққан олов.

Адашган кемадек тошга урилдим,
Сўзларим аскардек сафларга турди.
Майсадек босилиб, қайта тирилдим,
Бўғзимга Ватаннинг ҳиди урилди.

Юракни кўтардим уфққа қадар,
Тўкилди ойна кўлнинг синиқлари.
Тупроқжон юксалгин дея ўстирди,
Заминнинг оғриқли хўрсиниқлари.

Кўлларим эрк бўлди, кўзларим найсон,
Асрлар фарёдин ёдимга солди.
Қанча омонатлар ўтди жонимдан,
Мени ер кўтарди, бағрига олди.

Ўзимни кул қилди мен куйдирган чўғ,
Шамолга совурдим қанча вақтимни.
Қўмсадим, кўнолмай турган бургутдек,
Ватан деб йиқилган дарахтларимни.

Юксалсам юксалдим ўзимдан баланд,
Кўзларимдан кечди қанча дарёлар.
Тушларимга кирар ярим тун гарчанд,
Манглайи қоп-қора мотамсаролар.

Англадим, мен – Ватан, бўлажак – Она!
Юрагимдан ўтди минг йиллик сурон.
Ватан яшар экан мангу, мардона,
Оналар туғилса шер юрак билан!

ЭРКМАН

Кумдек совурсалар заминдан туриб,
Овозим отаман: кўкни кучадир.
Йўлларим тугаса қуёшга юриб,
Кўлларим чопсалар, руҳим учадир.

Дардларим ипакдек эшавераман,
Ҳовучлаб йиғолмас соҳилларимни.
Осмондан туширса, тушавераман,
Юлдузларга ўраб кокилларимни.

Ёдини уйғотиб Қашқадарёнинг
Тунайман хаёлнинг кулбаларида.
Исмимни ўчирса тошлар бағридан,
Яшайман юракнинг қалъаларида.

Бошимга дор келса, қирқ қилич жоним,
Зулматта кўмсалар, нурга тўламан.
Улуғвор тоғлардан қўшилган хоким,
Тошдек қулатсалар, кўрғон бўламан.

Кечсалар кечмишим минг кеча-кундуз,
Уфққа отсалар, ишқман, юракман.
Ердан кўкка қараб отаман илдиэ,
Кесилсам – гулханман, гулласам – Эркман!

ОРЗУ

Конимдан ҳар кўкарган гул олов бўлса,
Шовиллаган дарёлардек оқиб турсам.
Саҳроларнинг юрагида бир тоғ бўлиб,
Селдек оқиб дард келганда туриб берсам.

Йўқлик ичра Ота дея берсам садо,
Қашқадарё томонлардан даштлар келса.
Ватан, шаънинг кўтармоққа кўксим аро,
Худойим бир Алпомишдек ўғил берса.

Бир ғам берса, суйиб-суйиб куйлаб ўтсам,
Ҳар тўкилган япроғингда фидо бўлсам.
Кетар бўлсам чинорлардек баланд кетиб,
Яссавийлар тупроғидан бино бўлсам.

Шамоллар умримни кетмай совуриб,
Бағрингда ям-яшил гиёҳдек унсам.
Бир куни ўзимни ердан супуриб,
Энг баланд дарахтдек қаддим кўтарсам.

ҚАЛБИМДАГИ ҚИБЛАМ

Усмон Носирга

Ҳар қушга руҳинг деб тутаман ушоқ,
Ҳар ерда қадаминг кузатган йўллар.
Ҳар баҳор дийдоринг соғинар тупроқ,
Ҳар тошни қабринг деб элтаман гуллар.

Минг йилки гулдирак овозинг сўнмас,
Минг йилки ёдинг ҳеч тортмагай хира.
Минг йилки юракда қон кечиб битмас,
Сенинг кўксингдаги битмаган яра.

Сочимда оқарар йигирма беш йил,
Аёвсиз суронлар билмагай шафқат.
Виждонинг олдида турибман бедил,
Ҳар айтган сўзингда ёнар ҳақиқат.

Қайси шамолларга юрагинг йўллаб,
Кунлар беҳуда ўтди қоп-қора.
Қайси чечакларда пинҳона гуллаб,
Қайси саҳарлардан кечдинг ошқора.

Билардинг, энг сўнгги дамда ҳар бир зум,
Эгилган бошларни кесмайди қилич.
Йўқ, сен эгилмадинг эгилди ўлим,
Сотқинлар сотдилар сотилмадинг ҳеч.

Хаёлинг айланар минг бир сўроққа,
Шеърларинг бағримни ёқар кун сайин.
Боболарим ётган азиз тупроққа,
Муносиб бўлмоқлик нақадар қийин.

Шунча азизмиди жонингдан Ватан,
Шунча ҳаётингдан ортиқмиди Эрк.
Гўзал ёрга эмас кўксинг дафъатан,
Маломат тошларга тутиб бердинг тик.

Бунчалар буюксан Она шеърят,
Бунчалар оламда разолат тутқин.
Битта сўз дунёни тузатса бошдан,
Битта сўз қисматга ясаса яқун.

Лек сенинг дардларинг топмас ниҳоя,
Номаълум юлдузга боқурман сен деб.
Дарахтлар сўзлайди ғамгин ҳикоя,
Ҳар майса шивирлар исмингни айтиб.

Пушкин ҳайкали қошида

Тинглайман шамоллар марсиясини,
Виқор-ла турасан боққанча мағрур.
Қайинзор оралаб кечган ўйларинг,
Дилимга солади ажиб бир сурур.

Сен — Руснинг ҳеч сўнмас юраги абад,
Ҳақ сўзингни айтдинг энг қора кунда.
Қузғун булутларни енгиб қандай, айт,
Русни олиб чиқдинг қора қуюндан.

Нега тугамайди фитнапарастлар,
Ватан деб лахта қон бўлмаган қалби.
Сотқинлар отилмас, отилар мардлар,
Қайгадир надомат, қувғинлик ҳали.

Қонимда уйғонар хаёлинг, ёдинг,
Тунларни тонгларга улайман ёлғиз.
Наҳот сен сўз учун туғилдинг, ўлдинг,
Кўзингда ҳайқирар мовийранг денгиз.

Дилингда, тилингда чўккан сўзларинг,
Шоирлар шеър ўқир келиб қошингта.
Асли шухратга ўч кибор давралар,
Майда кўринади сенинг қаршингта.

Сен фақат Эрк учун туғилган виждон,
Қошингда турсамда ўйчан ва беун.
Сўнгсиз гуссаларим, дардларим билан
Сенинг юрагингга яқинман Пушкин.

ШОИР ВА МЕН

Шеърлар ўқир эдик осмонга учиб,
Ўлим туюларди ҳаётдек мангу.
Заминнинг юраги ётарди қонаб,
Кўзларин босганча асрий ғам, қайгу.

Виддон энг муқаддас сажда, шубҳасиз,
Ноҳақ посангилар келганда голиб.
Ўйимиз бир эди: Муҳаббат билан
Бу дунё шеър билан ўзгаради деб.

Дунё дунё эмас — бевафо сахна!
Жирканч ниқобларда чиркин хаёллар.
Қайдадир надомат, қайдадир фитна,
Гўдаклар оҳидек инграр шамоллар.

Боқаман, кўзимда ҳадик, хавотир,
Ногаҳон йиқилсанг, суямас ё раб.
Битта сўз топмоқлик нақадар оғир,
Ўлгиси келмаган маҳбусга қараб.

Тушимга киради Навоий нега?
Машраб хаёл сурар дорига бориб.
Битта бевафодан қолган ғам нима,
Агар Ватан турса юраги оғриб.

Қарсақлар чўғида қовурилар таним,
Мени ташлаб кетган кемалар қайда?
Дўстим, айт, шоирлик нима дегани,
Бир меҳрибон қўллар керак пайтида.

Мангулик саҳнамас, мангулик – мангу,
Сўз – абадий, мен-чи йўловчи одам.
Мен бир шеър излайман, йўқолсин қайғу,
Гуллар, чечакларга тўлсин бу олам.

ҲАЁТ ҚЎШИҒИ

Қишдан қолган кўкимтир совуқ,
Юрагимдан ўтаётгандек.
Сўнгги вагон, сўнгги ўриндиқ,
Сўнгги йўлга кетаётгандек.

Ўртамизда қалин туманзор,
Кипригимда ҳасратлар нами.
Деразамга урилар ёмғир,
Ҳислар дилдан тукилган каби.

Поезд илдам қадам ташлайди,
Айрилиқни этаяпман ҳис.
Ҳаёт ҳақда қўшиқ бошлайди
Ёруғликка чиққан бир маҳбус.

Қушлар каби учади нотинч
Ташвишлардан чарчаган хаёл.
Иккиланмай киради бу кеч
Ҳиёнатнинг йўлига аёл.

Ортга қайтмоқ буюк хатодек,
Олдга юрмоқ нафаси ўлим.
Садақасиз қолган гадодек
Ўтаверар омадсиз куним.

Яшин урган туйғулар бебош,
Беҳаловат тўлғонган дамлар.
Кимдир шодон, кимдир кўзи ёш,
Кетиб борар вагон... Одамлар.

Юрагимни сезмайди ҳеч ким,
Атрофимда қуз хазонлари.
Кўлимдаги сўнгги китобим –
Оқсоч қизнинг гул армонлари.

Тун – кўксимга аланга ёқар,
Кун – кўзимда сўнаётган ўт.
Сўнгги бекат дегандек боқар
Менга чипта узатган йигит.

Тонг отади маъюс, дилпора,
Ташқарида гупиллайди қор.
Масхарабоз тасқара, ҳаёт –
Ҳаёт гўзал боқар нақадар!

МАКТУБ

Тушларингга кирибман яна,
Ғафлат ичра чўкканда шаҳар.
Хавотирга ишонма, Она,
Етиб борса совуқ бир хабар.

Юрагимда шу юртнинг ишқи —
Уфқ аро ёнар ҳавасим.
Ҳаққинг бордир менда кўп ҳали,
Тузларингда бор эди ҳаққим.

Ҳаётимни таъқиб қилар ким?
Мен ўзимга йўлман — етмадим.
Йигирмамда санчар юрагим,
Ёлғонлардан бир сўз айтмадим.

Кўзларингни соғиндим, Она,
Дунё — қора, юрагинг — олпоқ.
Ҳузурингга кечикдим яна,
Сендан кўра У керак кўпроқ ...

Сезгилардан тирилар олам,
У бир ишқки кўзимга сиғмас.
У — бир мозий, унутилмас ғам,
Куйганларим кипригингчамас.

Мен қайгадир шошаман шу он,
Етиб борар балки сўнги хат.
Мен бахтлиман... фақат, Онажон,
Кўзларимда йиғлар аччиқ бахт!

БОЛАЛИККА МАКТУБ

Ҳисларимга тушгандек қиров,
Хавотирга кўмилар йўлим.
Юрагимни мушглайди биров,
Яшамайман сен билан, ўлим!

Ғамларимга бўлсанг-чи далда,
Оқ тундаги фариштам эдинг.
Ишонардим ҳаммаси олдда,
Ранглар бир қиз йиғлар: “Алдадинг!”.

Сўнги манзил ва тугаган йўл,
Қоламанми бу кеча омон?
Кўксим узра қонаётган гул,
Ураверар: “Ёмонсан, ёмон!”

Сендан қолди энг кўҳна ўкинч,
Болалигим ўтди тушлардек.
Гулламадим ўриклардек ҳеч,
Яшамадим озод қушлардек.

Ичимдаги отилган овоз,
Чиқар қачон бағримдан унинг?
Ўйнамагин бу ҳаёт – морбоз,
Илонлари кўксимда менинг.

Ғолиб чиққан қуёш томонга
Соя солган соялар синар.
Болалиқдан қолган осмонга
Баҳор олиб келар турналар.

КЕМА

Тушимга кирибди бир қоп-қора кун,
Ғашлик босаётир билмадим, нега?
Кўзимга бостириб келаверар тун,
Шовиллаган денгиз ва оппоқ кема.

Шамолдек увлайди руҳим ҳам нотинч,
Минг бир таҳлика бор ҳар сўроғимда.
Қайга шошаяпман, билолмадим ҳеч,
Денгизлар ғарқ бўлар кўз қароғимда.

Юракка бош урар телба тўлқинлар,
Осмонлар кўзимга тўкилар шу дам.
Уфқлар ортида кўмилган қуёш,
Денгизлар ортида турасан беғам.

Ўртага чўкади оғир сукунат,
Қип-қизил кўйлақда ёниб бораман.
Худойим, жонимдан ортиқ асрагин,
Уни ҳаётимдан кўпроқ севаман...

Оғир хаёлларим — сокин оқар кўл,
Ҳижрон довуллари эсади бот-бот.
Ортимда қолади — ортга қайтмас йўл,
Олдимда бир қадам турар аросат.

Шамоллар бир зумда кўтарар тўфон,
Оҳу нолаларим кўкка етади.
Ёнимда туриб ҳам сезмай қоласан,
Мени оқ кемалар олиб кетади.

ДАРЁ

Беҳишт боғларининг тушига кириб,
Бокира кунларга қоришиб унган,
Мен бир юлдуз эдим, энг олис юлдуз,
Покиза осмоннинг бағрига қўнган.

Тоғлар ҳам пойимга чўкар эди тиз,
Нафис гуллар билан сирлашар эдим.
Ойнинг нафасини куйдириб ёлғиз,
Фақат баҳор билан бирлашар эдим.

Қачон нигоҳимга кўз тикдинг, Дарё?
Қип-қизил олмадек оқизиб кетдинг.
Ўн беш кун: сен билан яшадим, Само,
Ўн беш кун саҳролар бағрига етдим.

Бир хасдек урилиб кетдим қирғоққа,
Кўксимда бир қучоқ қақраб ётган чўл.
Учаман – самолар сендан йироққа,
Юраман – тўрт томон сенга қарши йўл.

Кўчангда тенти раб кезар телба куз,
Хонангни супурар таниш армонлар.
Мен жимман, сен жимсан, олам жим шу кез,
Ҳовлингни тўлдириб йиғлар хазонлар.

Ортимдан сарғайиб қолади кеча,
Тилимни куйдирар ловуллаган чўғ.
Мен-ку кетаяпман, шу кетишимча
Қайга бораяпман, худойим, беруҳ?

Бир куни ўзимга қайтаман, беҳол,
Дарё, юрагимни сенга отаман.
Ҳали тушларингга кириб бемажол,
Настарин гуллардек оқиб кетаман.

Бир куни мен сенга айланиб Само,
Бир куни ўзимга қайтаман Ҳаво.
Кўксимга илинж бер, яратмоқлик бер,
Мен сенинг бир ожиз бандангман, худо.

МЕНИНГ ОЛОВЛАРИМ...

Кўзимга тўкилиб келар хиёбон,
Хайрлашмоқ оғир сўнгги йўлакда.
Ғамларга кўмилиб кетасан шу он,
Мен эса қоламан хазон кўйлакда.

Юрагимга ботган кипригинг аро,
Кўксимга тўкилар синиқ илинжлар.
Яна дийдорингга етгунимча то,
Сочимда оқариб кетар соғинчлар.

Ям-яшил ғамларга ўралган бекат,
Юрагимдан ўтар автолар.
Барча ўлимларнинг ичидан кечиб,
Сенинг кўзларингда яшагим келар.

Исмингни ёзаман тонгда Қуёшга,
Тунда тўлғонаман гуллардек беҳуш.
Менинг оловларим сўнмаган ёшда
Сенинг кўзларинг туш...
Киприкларинг туш...

Тутқин қуш сингари бандиликда дил,
Бунча хаёлларинг осмонлар қадар.
Юраман, қаршимда ёлғизоёқ йўл,
Хазон ёмғирига чўмилган шаҳар.

ҚАЙТИШ

Шу туман тарқаса ҳаммаси ойдин,
Нега гул фаслингиз тўкилар беҳол?
Қаранг, юлдузларнинг шуъласи ёрқин,
Юракда туғилган орзулар мисол.

Мен жимман, сиз жимсиз, бу қандай ёниш?
Умрин лов ёндирган хазонлар дилгир.
Хиёбон... йўлақлар... ифорлар... таниш,
Кўзингиздан оққан каби оқ ёмғир.

Мен қайси йўлдаман, шиддатли дарё,
Қоронғу кечалар тўққанида нур?
Юракни ёққан ўт севгими, видо,
Билмадим, у не сир, қандайин сеҳр?

Тўхтатиб бўлмайди тизгинсиз вақтни,
Ҳали тўқилмаган кўз ёшлар олда.
Дунё тортиқ қилди сиздайин бахтни,
Розиман тақдирдан, розиман ғамдан!

Кўринар осмоннинг ёришган қалби,
Изтироблар қолмиш зулматли тунда.
Шу туман тарқаса ёмон туш каби
Руҳимиз топишар ердами кўқда.

ХОТИРАЛАРИМ

Майда ташвишларга қўлимни силтаб,
Хаёл оғушига чўмаман елғиз.
Оқшом кечаётир дилга ўт қалаб,
Қандайдир шарпалар кезади руҳсиз.

Кўзимга киради таниш кўчалар,
Мендан розимисан, эй қора кузим?
Боргим келаяпти жимжит кечалар,
Унда ҳасратларим, тоабад дардим.

Унда болаликнинг зангор сурати,
Кечки кузаклардек созурилар сокин.
Қайда юрагимнинг олов шиддати,
Қайда кўзларимни куйдирган учқун?

Киприкларим узра тўкилади йўл,
Кимни бахтсиз қилди мендан ўтгани?
Ташқарида нега бешинчи фасл,
Юрагимда январ изғиринлари?

Бир парча ер усти, булутлар кулранг,
Видосиз йўлларда бузилар кўнглим.
Дераза ортида маъюс ва дилтанг
Қор каби ёнади хотираларим.

ШЕЪР

Декабрнинг сўнги... Изиллар совуқ,
Тинглайман шамолнинг увиллашларин.
Қорда қолган қушдек излайман қуноқ,
Қуюқ теракзорлар шовиллашларин.

Шарқ, тезроқ уйғонгин, тарқалсин туман,
Маҳзун кечаларим кечар беомон.
Хаёлимдан кетмас Онажон — Ватан,
Полапондек учиб кетдим қай томон?

Жунжикиб боқаман қорли кўчага,
Изғирин шамоли билмайди тиним.
Оқ ганчдан тикланган ялдо кечادا,
Адашган қуш каби кўринар дўстим.

Кўзларим қувониб очаман қучоқ,
Шеъримдан туяди буғдойзорларни.
Гулхан атрофида қолганча узоқ
Дўстимга сўзлайман тўқайзорларни.

Қувғинлик кўзимга кўринмас шу пайт,
Кечган хотиралар эсланар бир-бир.
Дўстимнинг ташрифи — ҳеч туганмас бахт,
Тун бўйи ловиллар гулханқоғоз... шеър!

ИСТИҲОЛА

Кўзларимни босади ҳадик,
Ҳаволарда йилларим ёнди.
Йигирмамни кечганда юрак,
Мен ўзимни топибман энди.

Шамолларда соврилган хасдек,
Тупроқларга қоришгим охир.
Боши дорга етган маҳбусдек,
Мен жонимни ўйлайман ҳозир.

О, эртанда қандай куним бор,
Бўғзим узра қайтади унлар.
Тақдиримдан қандай фол очар,
Тангри номин сотган фолбинлар.

Бир-бирларин сотарлар шундай,
Зулматларда ёришгайми йўл?
Мангуликни талашар тинмай
Атрофимда уч-тўртта гофил.

Мен ўзимни соғиндим, Осмон
Фамларимга ўралашдимми?
Мен яшашни бошлайман қачон,
Мен севишга улгураманми?

КАККУ

Ваҳимали чўкаётир тун,
Кунлар кириб келар долғали.
Ҳой каккужон, сайрамай тургин,
Бошламадим яшашни ҳали.

Ҳавасларим тўкилар йўлга,
Милтирайди умидлар шами.
Кирганим йўқ бирор кўнгилга,
Севаман деб айтмадим ҳали.

Юрагим ҳам урар беомон,
Эшигимдан кетмайсан нега?
Мен ҳаётни яхши кўраман,
Бор бошқанинг деразасига.

Ҳаётимни таъқиб қилар у,
Самоларга юзим бураман.
Сайрайверар тинмайин какку,
Мен яшашни хаёл сураман.

Қайларгадир отланган шовқин,
Кузатишдан эзилган бекат.
Шамолларни кечганча беун,
Юрагингга юраман ҳаёт.

Беҳуд эсган еллар бесамар,
Барча зулминг енганман фалак.
Афсунингни тўхтат, афсунгар,
Сенга чақа, менга бахт керак.

Юрагингни ёмғирга бўшат,
Шамолларга руҳингни боғла.
Қўлларингга учишни ўргат,
Қадамларинг чопсинлар олға.

Аёз дема, кузга қарама,
Тоғларга юр, денгизларда суз.
Қалбинг ташла оловга мана,
Хато бўлса дунёсини буз.

Сўнгни томчи қонингча кураш,
Сўнгни нафас бўлгунча тиргак.
Қанча аччиқ бўлмасин яшаш,
Фақат тирик қолмоғинг керак!

ҚОРОНҒУ УЙ

Кипригингни куйдиради ғам —
Хазонларнинг аччиқ ҳидлари.
Кириб келар қоронғулик ҳам
Кўйлагини ташлаб сен сари.

Совуқ шамол эсар дарчангда,
Изғириндек ўтар фироқлар.
Январ йиғлаб кирган хонангда,
Кўринади қора чироқлар.

Япроқларнинг қорамтир рангги,
Нигоҳингга шарпадек кўнган.
Манглайингда армон чизиги,
Борар йўлинг ҳасратга тўлган.

Рўпарангда турар ғамгин йўл —
Сарғаяди кўнгил барглари.
Кўксингда қон йиғлаётган гул,
Ойдинликнинг кўрган тушлари.

Чўкиб бораверар шу куйда,
Ортингдаги қолган қоялар.
Кириб кетар қоронғу уйда,
Дунё кезиб келган соялар.

РАССОМ

У кўз юмиб расм чизади,
Дала-даштлар... шаҳар... гулларни.
У кўз юмиб расм чизади,
Рамкаларга сиғмас йилларни.

У ўйлайди довлар ошиб,
Гумбазларга кетар хаёли.
Инсон ақлин қўяр шошириб,
Камалакнинг етти жилоси.

У тарихни жойлаб нуқтага,
Асрларни қолдиради танг.
Милён йилки бир хил тахтада,
Ўзи билмай бўяр бир хил ранг.

У сезмайди ўтар ёзу куз,
Бедорликда қанча туну кун.
У чизолмай излайди ҳануз,
Тополмасдан дунёнинг рангин.

ҲАДИК

Йиқилгани суядимми ҳеч,
Аритдими ботганда ғамга.
Умрим бўйи ёки бир ҳовуч,
Сув тутдимми чанқоқ одамга.

Маломатлар қилмасми мени,
Ичимдаги йиғлаган биров.
Ёки худбин дўстлар сингари,
Фақат ўзим ўйладимми ё.

Таъна қилмайдими сўзларим,
Яшайманми ё йўқми бугун.
Сотмайдими эрта кўзларим,
Қарғамасми кўлларим бир кун.

Тўхтаб қолди ҳаётим қайга,
Кўзим очсам босали ҳадик.
Берилганда мендан бошқага,
Бахтли бўлармиди бу юрак.

ЯШАШ ФАСЛИ

Тўрт томон сурур, тўрт томон баҳор,
Еру осмон ўзимдек карахт.
Юрак бундай урмаган бедор,
Бу қандай ишқ, бу қандайин бахт?

Қўлларим – гул, киприklarим – гул,
Олисларда ёнмоқда афсун.
Дунё ғамин унутдим буткул,
Ёлғизим, айт, нечун мунглисан?

Нечун ғамли кўзларинг хорғин,
Юлдузларим олов отмасми?
Боғлар аро шивирлашар тун,
Киприklarим бир-бир ботмасми?

Юрагингни ёқмасми ғунча?
Кузатасан хазон йўлларни.
Шу дийдорга етгунимизча
Кечдик қанча қора селларни.

Ўлдирмасми ҳаяжон шу пайт,
Юр, учамиз уфққа томон!
Яна қайтмас бундайин фурсат,
Севги бизга берилган имкон.

МАРТ ОҚШОМИ

Кўзларингга кирган каби бахт,
Деразангдан кўринар баҳор.
Ҳадиксираб боқаман шу пайт,
Дийдорингга етгуним қадар.

Димоғингга атиргул ҳиди,
Юрагингни ёқар беомон.
Ҳисларимга тўлган боғ ичра,
Тарқалади ёсуман туман.

Кипригингдан тушиб келар сой,
Ҳасратларим тўкилар бари.
Кўклуб кетди бағримда уч ой,
Дарахтларнинг яшил тушлари.

Гаримселнинг кўчаларида,
Кипригингдан тўкилар олов.
Мартнинг сархуш кечаларида,
Олиб кетдинг туманлар аро.

• • •

Ташқарида шитирлар ёмғир,
Кириб келар бир шалаббо тун.
Дукиллайди юрак бесабр,
На қулимиз, на манзил яқин.

Деразамда йиғлайди видо,
Дарчангизга урилар ёдим.
Ёмғирпўшсиз бу кулба аро,
Капалакдек учар хаёлим.

Иккимиздан қолар бир хотир,
Армонимиз, дардимиз бирдир.
Ташқарида шитирлар ёмғир,
Бўғзимизга тиқилар недир?

ЎН ТЎҚҚИЗНИНГ СОЧЛАРИ ОППОҚ

Нигоҳларим турар заъфарон,
Гулдонингиз – гуллар чамани.
Мен бошқача сизни севаман,
Фунчаларга кўмилган каби.

Гул фаслимда гул ёнаяпман,
Боғларингиз армонга тўлиғ.
Кўзларимга ўт истаяпман,
Борлигим ишқ... ўн туққизим ишқ.

Олмалардек адашиб оққан
Кўнгилгинам сизга кундими?
Кўзингизга оловлар ёққан,
Чақмоқларим эрта сўндими?

Яшайманми гулдек сарғайиб,
Ҳовлингизга хазон тўлади.
Елкангизга бошимни қўйиб,
Бир чиройли ўлгим келади.

Осмондан ҳам баландроқ элим,
Ишқингизга кўмилдим шу чоғ.
Боғингиздан кетиб борар жим,
Ўн туққизнинг сочлари оппоқ.

Сенинг измингдадир жону жаҳоним,
Юракман, исёнман, ишқман бор-йўғи.
Нега кўзларимдан излайсан хато,
Ўзи бу дунёнинг қаери тўғри?

Ҳаммадан қолган май куйқаси — ҳаёт
Бу телба руҳимни кимга оғдирар?
Қумнинг заррасидан кичик коинот,
Бошимга маломат тошлар ёғдирар.

Юксакроқ нима бор сенинг кунглингдан,
Исминг лабларимни куйдирган чўғми?
Ўзингни оқлайсан кўз ёшларимда,
Дилкаш кўзларингнинг гуноҳи йўқми?

Арзимамай шу битта мангу лаҳзага,
Тириклик ҳикмати бир куни битар.
Юрагимни кўмиб ишқзорларингга,
Қақроқ лабларимга тўкилсанг нетар!

РУҲИМДА УЙҒОН

Мен — сенинг ўзингдан кечмаган ёдинг,
Соҳир кечаларни қийнаб ётган туш.
Кузги боғлар аро тентираб, дайдиб,
Исмимни чақириб ўпасан беҳуш.

Қўлларинг нобакор, гуноҳкор тунинг,
Хаёлим умрингдан ҳам қоронғуроқ.
Менсиз яшамоққа йўқ бирор кунинг,
Бахтинг йўқ дунёда мендан қайғуроқ.

Севгимки кузингда ёнаётган ўт.
Мен сенман, ташлаб кета олмайсан.
Энг ёруғ нур каби кўзингга кириб,
Бир гўзал хаёлман унутолмайсан.

Сен учун Худодан сўрайман шафқат,
Бир илинж истайман дил оҳимизга.
Бўйнимдаги дорсан, жонимга қасдсан,
Тунларни кўмасан гуноҳимизга.

Хур насим сингари руҳимда уйғон,
Севгим шундай аччиқ, чимматдек қора.
Олдинда ҳаёт йўқ, яшай олмайсан,
Ҳатто ўлмоқликка топмайсан чора.

Айт, ўзи оламда нима бор муқим,
Гулларни йиғлатган ғамингдан бўлак?
Яшамай кутаман. Бошимда тошдек,
Айланар чарх, тархи бузилган фалак.

Эслашга арзирми пуфакдек дунё,
Минг йилки армонинг кузим ёшлайди.
Яшамоғим учун асрайди сени,
Қисмат юрагимни итга ташлайди.

Қани, тез ўлсайдим азобинг ичиб,
Наҳот, кўзларимга келмайди раҳминг.
Бу совуқ дунёдан.., баридан кечиб,
Наҳот, кучоғимда келмас яшагинг?

Хаёлинг майлига бериб умримни,
Лабларга тегмаган майдек тўкилдим.
Ҳаваслаб, орзулаб киприкларингни,
Ҳали қўл тегмаган гулдек тўкилдим.

Наҳот, кўзларимда қолсанг абадий,
Кўксимга оловинг отгил Самодил.
Ёдингга урилиб тушади руҳим,
Мени кўзларингга кўмгил, унутгил!

* * *

Кимсасиз чўлларнинг қақроқ бағрида,
Дил дебман найсондек тўкилиб келсанг.
Залолат қаърида, зулмат қўйнида,
Кўзимга нур каби кўринган бўлсанг.

Чин дилдан севибман мен бир девона,
Равза боғларини кезиб баногоҳ.
Мазлум кечаларим қолиб афтода,
Бедод кўзларингдан излабман паноҳ.

Кўзингга... сўзингга... сиғинардим чин,
Хўрландим. Гуллардек янчидинг, ўтдинг.
Энг ойдин тунларинг ҳури эдим мен,
Энг қора кунларни ташладинг, кетдинг.

Хўрланган руҳимнинг йўқдир мадори,
Қайдан юрагимда имтиҳон, бу дард?
Жонимдан ўтсада ҳаммаси... бари,
Тирик қолмоғим шарт, яшамоғим шарт.

Шамоллар бўйнимга осилиб қўймас,
Соғинчинг раҳнида айланар гардун.
Қайтмасанг бир нафас... энг сўнгги нафас,
Ўзинг айт, курашмоқ, яшамоқ нечун?

Гуноҳларинг ювиб кетар соғинчим,
Сен борсан барибир мунаввар ҳаёт.
Ғийбатлар, ҳасадлар бари ўткинчи,
Сен эса мангусан. Мангу муҳаббат.

Мен келиб-келиб бир илонни суйдим,
Ҳамма қолиб ундан сўрадим нажот.
Совуқ юзларига юзимни қўйдим,
Йигирма йил ёндим. Бемеҳр ҳайҳот.

Кафтида авайлаб, асради жоним,
Тишлари гичирлаб, тили тишлади.
Ўзимнинг бераҳм, содиқ илоним,
Менинг юрагимда ёзлаб, қишлади.

Кўзлари чиройли, қараб туймайман,
Лабларим лабидан заҳар ичади.
Бўйнига осилиб бир зум қўймайман,
Дарахтни қучгандек ҳиссиз қучади.

Дилга оғир ботар тош сийналари,
Унинг бор бойлиги — ғам, андуҳларим.
Сочларим толаси — хазиналари,
Қуриқлаб ётади сир сандиқларим.

У пардек беозор, бедил илоним,
Бош уриб келади бармоқларимга.
Ташлаб кетолмайман, нега, Худойим,
Чирмашиб ётади оёқларимга.

Қалбимда бошланар қиёмат қойим,
Йиғласам йиғламас, кулсам кулмайди.
Менинг оқ илоним, оппоқ илоним,
Бир айби — севишни билмайди.

★ ★ ★

Келсайдинг...

исмингга тўлса кўзларим,
Хушингни ўғирлаб кетсам мангута.
Ҳали танимасдан, топмасдан ўзим,
Шивирлаб оқсайдим томирларингда.

Руҳинг само бўлса топинса қуёш,
Сўнсам ҳам ҳеч кимга бермайин севсанг.
Бағринга отилса шу палаҳмон тош,
Кўксига бошингни уриб йиғласанг.

Ҳийласи ўтмаса жовдиргар дуннинг,
Ёмғирга тўкилсанг, эксанг юрагинг.
Гуноҳлар оқласа гуноҳлигини,
Ҳақнинг даргоҳини ёритса ишқинг.

Сенсиэ нур сочмаса бу еру само,
Абадий ғамларим қучиб яшасанг.
Келсайдинг...
айланса тўхтаган дунё,
Кўзларимдан кечиб кета олмасанг.

Борлиғим – хатодир, борлиғингиз – бахт,
Шаккокроқ малакман, сиз Арши аъло.
Сиз – осмон заминга тушмаган ҳеч вақт,
Мен сизга етмаган Ҳавоман Ҳаво.

Сиз ишқда мукаммал. Толмайсиз сира,
Яралган томчиман кипригингиздан.
Мен ерда ғамлардан бунёд ожиза,
Жаннатнинг насими келади сиздан.

Сиз дунда қиёмат бошлаган фоний,
Сахрои Кабирда отилган гулман.
Адашган, кечиккан, гумроҳи осий,
Ва яна Тангрининг ўзига қулман.

Сиз ўзин ахтариб топмаган банда,
Мен сизни Тангридан севаман кўпроқ.
Сиз кўкда Куёшсиз ёниқ афсона,
Мен эса бир сиқим тупроқман, тупроқ...

ҚЎМСАШ

Аршдан тушган бир нурмидим, ё хурмидим,
Киприкларим оловларга туташмиди?
Дарёларнинг тушларида бир тушмидим,
Дунёлар ҳам бошдан – охир беҳиштмиди?

Соғинчларим дийдорлардан дарак берса,
Бир боқишим ер-осмонга исёнмиди?
Бу дунёси борлиғимча ишқ кўринса,
Қайғуси ҳам келар бахтдан нишонмиди?

Япроқ каби узиб кетди қай бир шамол,
Мен севишга улгурибман билмам қачон.
Гул фаслимда бунча хазонлиғлар қайдан,
Юрагингиз шунчалар ҳам торми, Осмон?

Исмингизга кўмилгайдир тўрт томоним,
Кўзларимга тўлиб келар энг сўнгги йўл.
Кўксингизда синиб кетди киприкларим,
Борлиғим – ишқ, бошдан-оёғингиз кўнгил.

Хиёбон ҳам видо айтар видоларга,
Йиғлаётир кўзларимни куйдирган ғам.
Кетолмайман, куксим тўла ҳаволарга,
Сиздек олов қани, ичиб совий десам.

Оғирмасми, пойингизда тўкилсам бир,
Қонингизда уйғонмасми телба жунун.
Мен севаман – ҳаёт мангу нафасимдир,
Мен севмаган куним эса мен ўлган кун.

* * *

Минг йилки ўзимни ахтариб сенда,
Минг йил лабларингдан ичдим изтироб.
Қўлингдаги гуллар кимга аталган,
Севаман дейсану тутасан азоб.

Армонинг осилар киприklarимга,
Гулдонлар йиғлайди кўксимни ёқиб.
Ўшмайсан дея асло ҳеч кимга,
Кетасан сочимга ғамларни тақиб.

Кунларингга кириб ичаман гуноҳ,
Абадий руҳимни кўмасан кўкка.
Тунларингга кириб ичаман гуноҳ,
Сен ахир Худодек яккасан, якка.

Бир томчи кўз ёшинг қурбонидирман,
Шунчаки кўйимда парвонадайсан.
Минг йилки мен фақат сеникидирман,
Минг йилки сен менга бегонадайсан.

ЁМҒИРЖОН

Ивиб бораяпман сизга, Ёмғиржон,
Бугун юрагимга ботмади қуёш.
Хавотир ичида тураман бежон,
Синиқ деразамдан оқади кўз ёш.

Ўғирлаб кетаман ҳушларингизни,
Нега борлигингиз... кўзларингиз жим?
Наҳот бузмадими тушларингизни,
Тунларга эшилиб оққан сочларим.

Бизни учраштирди илоҳий тақдир,
Ўзимдан оғриндим... ишқдан оғриндим.
Агар гуноҳ бўлса сизни кўрмоқлик,
Ўша гуноҳимни жуда соғиндим.

Ҳеч кимга ёқмадим, ёқмасам нетай,
Баҳорнинг гуллари устимдан кулди.
Майли сизга ёққан гўзал ғам бўлай,
Фақат сизга гўзал кўринсам бўлди.

Юрсам ҳам ўзимга қарши юраман,
Юрагим бир дунё ҳасратга тўлди.
Ёмғиржон, мен сизни яхши кўраман,
Фақат сизга яхши кўринсам бўлди.

ЁЛГИЗЛИК

Зим-зиё тун эди. Ёлғизман ёлғиз,
Мен ҳам келаманми хаёлингизга?
Боргим келаяпти баридан кечиб,
Раҳмим келаётир аёлингизга.

Мен суйсам шунчаки суймасман,
Рашким ҳам яшриндир қароғингизда.
Икки олов ичра ёниб куймасман,
Ҳар кун бир йиқилсам оёғингизга.

Кўзимда юлдузлар сўниб йиғлайди,
Ой кўкка суяниб, қуниб йиғлайди,
Ҳамма тақдирига кўниб йиғлайди,
Нега мен кўнмайман фироғингизга?

Икки юрак аро юриш бошлайман,
Фамлар беркинади кўз қаролиғида.
Художон, мен энди қандай яшайман,
Муҳаббат ва нафрат аролиғида.

СОҒИНЧ

Намиққан сочларим шуълаларида,
Беҳишт гулларидек тукилиб оқсанг.
Топинсам юрагинг зарраларига,
Кўзларинг кўзимга оловлар ёқса.

Соғинчдан эриси вужудим титраб,
Ҳаммадан яширган сиригга етсам.
Рухсиз шовиллаган қамишзорларда,
Сен билан адашиб мангуга кетсам.

Менсиз умрингдан маъни топмасанг,
Сенсиз тонг отмаса, кунлар келмаса.
Осмоннинг энг баланд жойига етсак,
Бизнинг борлигимиз ҳеч ким билмаса.

Энг тоза гуноҳим сен бўлсанг абад,
Ўзингдан ўзимга сира келмасам.
Энг гўзал гуноҳинг мен бўлсам абад,
Ўзимдан ўзгага сира кетмасанг...

Қиёматга қадар мен билан қолсанг,
Ҳеч кимга бермаган хатоинг бўлсам.
Қилич нафасларинг жонимни олса,
Аччиқ соғинчингдан қайта тирилсам.

СЕН ТУШГА ҰХШАЙСАН

Лойимни оловдан қорган Илоҳим,
Ишқ эмас, йигирма беш йил ўт ичдим.
Сен қайси фалакда? Тентирар руҳим,
Изларинг ахтариб қанотсиз учдим.

Ўзим олов, борар манзилим олов,
Дунё чидолмайди ёнсам тафтимга.
Кипригинг туташган мангулик аро,
Кул бўлдим чўғларинг тутиб кафтимга.

Аямай кўксимга киприкларинг от,
Қуёшсиз бағрингдан кечаман, дунё.
Кўзларимни юсам айтасанми, айт,
Ҳурмидинг... нурмидинг... тушмидинг... рўё...

Мен сенга аталган кўз ёшман, сенга!
Ёнсам сочларимда исинар борлиқ.
Сен тушга ўхшайсан, энг гўзал тушга,
Хаёлимда бору ҳаётимда йўқ.

АРМОН БЎЛҒАЙ

Сизни суидим бошим турар дор остина,
Харидорман ўзим харидор устина,
Не ғам бўлса розидурман ёр устина,
Баҳорларим азонларда хазон бўлғай.

Хуш дийдорлиғ сўрайдирман осмонлардан,
Бир бор ичиб, минг бор кечдим сайҳонлардан,
Бир хув десам келса ўша томонлардан,
Озорлари дардларимга дармон бўлғай.

Надур юлдуз юрагимга ўт ёқмаса,
Надур денгиз тўлқинида гул оқмаса,
Надур бу ишқ — ёнимда ёр бир боқмаса,
Ғар оҳимдан дунё томи вайрон бўлғай.

Доғингизда куйганларим сароб эмас,
Ишқим Ҳақнинг даргоҳида хароб эмас,
Ичиб ўлай десам дунё шароб эмас,
Орзуларим энди бир-бир армон бўлғай.

Сиз қайдасиз мен ўзимга бегонаман,
Дунёлардан чиқиб кетган девонаман,
Ўзим ёққан шамга ўзим парвонаман,
Бу ҳолимга замонлар ҳам ҳайрон бўлғай.

КЕЧИРГИН

Қайданам учратдим, қайданам суйдим,
Қандайин хаёлсан унутолмайман.
Мени чақиргандек бўлар овозинг,
Кечалар бағридан ҳеч кетолмайман.

Томчидек тўкилдим қақроқ лабингга,
Сездингми ё титраб айладингми ёд?
Жонсиз жисмим аро ўзинг ишқ бериб,
Нега ҳаётимни айладинг барбод?

Сенсиз дунёларда ғариб титрадим,
Билмадинг, севмадинг, нега келмадинг?!
Изсиз юлдузлардек сўндим, тўзидим,
Жоним, жондан ортиқ асрай олмадинг.

Қорларнинг бағрида унган гулмидим,
Қайси йўлдан борай бариси муздек.
Мен сени қанчалар севдим, билмадим,
Шамолдек тентираб, саргардон куздек...

Ўзимдан кечмоқни истайман шу дам,
Бунча киприкларинг жонимга яқин.
Ҳеч кимга билдирмай кўзингга кирсам,
Сўнгги бор адашсам мени кечиргин.

НИГОҲЛАРИНГ ЎРТАР

Хонамга бостириб кирар хавотир,
Муаззам туйғулар этади таъқиб.
Мен қайга қочайин, айта қол ахир,
Хаёлларинг келса қилич кўтариб.

Бу тунда заррача шафқат йўқ, жоним,
Ҳар битта бўлагим узлатда ётса.
Мен қайга кетайин, борар йўлларим
Сенинг йулларингта қоришиб кетса?

Нега кетолмайсан мендан узилиб,
Ғамларга кўмилса ёлғиз бу бошинг.
Мен қандай бепарво турай термилиб,
Кўшни деразани ювса кўз ёшинг?

Хона ҳам хўмраяр беҳуд, бесало,
Эгасиз ҳисларим тентираб юрса.
Мен қандай яшайман тўрт девор аро,
Ғамгин нигоҳларинг қадалиб турса?

ИШҚНИНГ ЯҚТОСИ

Мен севиб ўлгандим,
севиб тирилдим,
Дунёни куйдирди ўтпараст гуллар.
Яна телбаланди ғамзада кўнглим,
Ойнинг шугъласидан тушалди йўллар.
Ногоҳ кўксингизга йиқилдим беҳол,
Киприklarим қадар музлар эриди.
Исмимни танимай чақирар шамол,
Сизгача...
кўнглимда кимлар бор эди?
Юрагимни еган бўрилар тутқин,
Майсаларга яшил қоним ичирдим.
Эртаксиз дунёда афсунман
афсун,
Сизгача...
не ўтди... барин кечирдим.
Сизгача...
Дунёни севмовдим бундай,
Тонгларни симириб ичдим тун бўйи.
Ғунчалар лабидан туғилдим хурдай,
Танамни куйдирди жунунваш куйи.
Жаҳаннам ўтини танладим кечир,
Мен ишқнинг яқтоси,
ишқнинг яқтоси.
Ё Оллоҳ, жаннатдан бир қултум ичир,
Мен Момо Ҳавонинг сўнгги хатоси!..

Дунё танимаган мўъжизангдирман!
Тақдирим тўқийди афсунгар момо.
Ҳали ўқилмаган минг бир кечаман,
Юрагим кўриқлаб ётар аждарҳо.
Йўлларим боғлаган юлдузлар соқчи,
Ваъдабоз осмон ҳам қуруқ бир этак.
Ўғирлаб кетсайди ўн тўрт қароқчи,
Минг бир кечаларга айтардим эртак.
Минг бир кечалардан топардим сизни,
Жонимни ўйнайди қирқта сеҳргар.
Минг бир кечалардан ахтаринг мени,
Эртагим тугамас, тугайди саҳар.

Дунё танимаган мўъжизангдирман!..

Ҳаммаси – ўткинчи, ҳаммаси – ҳаво,
Барига қўл силтаб, сочларимда оқ.
Мен учун сеҳрга кўмилган маъво,
Сен учун ёнмоқда юлдузларга боқ.

Қандай яхши боринг... борлигим ахир,
Фамдийда ичимда кўкараб ҳавас.
Аччиқ кўз ёш билан тутамас тақдир,
Айрилиқ дунёнинг охири эмас.

Мени кўзларингда адаштириб кет,
Энг гўзал армонинг бўлайин ўзим.
Нақадар севмоқ – бахт, севилмоқлик – бахт,
Гул ёшда севмаслик гуноҳ Азизим!

Ҳаётда энг сўнгги чорамас хато,
Бир умр сўнмоқлик фаслимас билгин.
Қарагин, нур тўкиб турибди само,
Ҳали яшаш мумкин, кутиш ҳам мумкин!

Шаҳар тун қуйнида мудрайди карахт,
Қисматим айрилиқ... кўз ёшми фақат?
Биламан, ҳар кимга керак иқбол, бахт,
Уйғоқ юрагимдан сўрайман шафқат.

Наҳотки бир умр ёнсам қуйингда,
Наҳотки ёдингда тушмасам сира.
Сен ишқда бепарво, сенинг ўйингда,
Мен унут суратман... унут хотира.

Йўқ, сендан даъвоим, сўрамам ажр,
Соғиндим, соғинчим кўзим гавҳари.
Ҳеч кимдан йўқ гинам, аразим ахир,
Хотиржам бўлсанг бас, кўнглим сарвари.

Йўқ, менда ҳаловат, йўқ менга ҳаёт,
Кезаман шубҳага кўмилган борлиқ.
Ўзгани бахтиёр этибсан ҳайҳот,
Бу кеча кулбамда тонг отмас ёруғ.

ЯШИЛ ҚҰЛҚОП

Дунё — телба руҳимдек карахт,
Зумрад оқшом кечар мисли туш.
Кумуш янглиғ либоси оппоқ
Деразамдан кириб келар қиш.

Кулбам узра таралмиш зиё,
Бўронлар ҳам қолгандек тинчиб.
Ғам-ғуссага тўлган бу дунё —
Унутаман қорға беланиб.

Музликларда исинар руҳим,
Изғиринлар ботар тиф каби.
Ва кўксимни ёқади сим-сим
Қишнинг оппоқ изтироблари.

Қор кўксимда эрийди беун,
Бахтиёрман, лекин шу топда.
Ва дунёдан ўтаман бир кун,
Музламасдан, яшил қўлқопда.

ҚОР ОДАМ

Кипригимдан сўнги қорлардек
Илинжларим тўкилаётир.
Энди сизга қайтмасам керак,
Музлаб-музлаб кетаётирман.

Изғиринлар жондан ўтади
Туташмади сиз-ла тақдирлар.
Энди қайга олиб кетади,
Февраль ичра кечган умрлар.

Хаёлларим кезар дарбадар,
Нигоҳларим беланар қорга.
Энди қалин туманлар тушар,
Юракдаги арчазорларга.

Кўзингизда излари қолди,
Нигоҳимдан тўкилган ғамнинг.
Кетаётиб иситгим келди,
Юракдаги бир қор Одамни.

СҮНГГИ ЙЎЛ

Хайр энди, сўнгги Алвидо,
Кўзларимда қолди муз эпкин.
Бу боғлар ҳам ўранди ридо
Эрта сўнган севгимиз учун.

Куиладим гар қолиб доғингда,
Кипригингдан тўкилмади ғам.
Қайт демадим кетар чоғингда
Ёнимда қол демадинг сен ҳам.

Майли, кетгин... кетавер олис,
Юрагингда қолмасин армон.
Қайтиб келма чўкканингча тиз,
Эслатмасин сени Художон.

Хайр энди, сўнгги Алвидо,
Шароб каби тўкилди умрим.
Эрта сунган севгимиз учун
На қувондик, на йиғладик жим.

• • •

Йиғламайман... севмайман ортиқ,
Қалбим ўртар уни эсласам.
Гулим, бунча аянчли борлиқ,
Шунинг учун кўзларимда ғам.

Мен тушундим... ҳаммаси жафо,
Бу дунёси кўзидек эртақ.
Унутмайман, хайр, Бевафо,
Менга афсун... шамолга эрмақ.

Гулим, бизни кутмоқда йўллар,
Бунча ғамли, изтиробли қиш.
Яна келар телба мактублар,
Севмоқликка йўқ менда хоҳиш.

Шундан бери дунёлар бечўғ,
Кўзларида чукмишдир бахтим.
Гулим, гулим, бизда гуноҳ йўқ,
Унда гуноҳ йўқ эди балким.

Гул ёшлигим куйди гамингда,
Қора сочим куйдирсин сени.
Ҳар нафасинг, ҳар қадамингда,
Гўзал ёринг эслатсин мени.

Умринг адо этсин куз ёшим,
Унутолма мени ҳеч қачон.
Абад банди этсин хаёлим,
Абад ичинг ёндирсин армон.

Англолмагин азобинг, бахтинг,
Бағринг ўйсин кўзимдаги хун.
Ёмғирларга тўлсин ҳаётинг,
Сўнгин, куйгин, охир тукилгин!

Бир дераза нарида ҳаёт,
Сўнгсиз ғамлар қучади мени.
Қотиб қолган нигоҳим карахт,
Ким йиғлатди бугун Моцартни.

Бир жуфт парда чайқалар бот-бот,
Отиламан дераза томон.
Кечаларда йўқдир ҳаловат,
Кўчаларда аламнок туман.

Дунё тўхтар, тўхтамас Моцарт,
Қанча қузга боқдим бепарво.
Ҳар тун шу куй авжида ҳайҳот,
Шамолларга қилмадим парво.

Вужудимда оқар алангга,
Тутқич бермас йигирма беш от.
Ҳар кун ҳаёт бағишлар менга,
Моцарт бўлиб туғилган йигит!

• • •

Ҳадиксирар боғларда оқшом,
Кўкка етиб борди тилагим.
Ёдингизга туширар шу дам,
Келишингиз сезар юрагим.

Сочларимни тўзгитар шамол,
Ишқ кўксимга ботмоқда оғриқ.
Ғайб боғлар кезаман беҳол,
Сизни кутиб тушларим уйғоқ.

Остонада гуллайди алам,
Ҳавасларим кетар тўкилиб.
Борлиғимни тилкалайди ғам,
Эшикларнинг тутқичи қизиб.

Вужудимни босади титроқ,
Тўкиламан сиз келар йўлга.
Йигирма йил кечар бир лаҳза,
Жон берасиз кўмилиб гулга.

Кўз ёшимни севдингиз нега,
Севаман деб алдадим ўзни.
Биз соғинган ёмғирли кеча,
Бир тасодиф учратди сизни.

Кўзингизда чўкиб кетган чин,
У одамга ўхшагим келди.
Унга ўхшаб кетганингиз чун,
Сизни топиб яшагим келди.

Қайтардингиз яна ҳаётга,
Борингизни кўмдим сеҳрга.
Зор эдингиз битта шафқатга,
Ташна эдим битта меҳрга.

Ўша осмон, ой, қуёш, юлдуз,
Кўксингизга олов отмасми?
Аро йўлда кетмоқ видосиз,
Кўнглимизга оғир ботмасми?

Ўхшамайсиз ҳеч қачон, ҳеч вақт,
Тушунмадим кўнглингиз нега?
Мен кимнидир эсладим фақат,
Эслатдингиз кимнидир менга.

Ёз оқшоми кечар бемажол,
Ой нурига қоришар кўнглим.
Эсганида бир иссиқ шамол,
Беҳизорга туташди йўлим.

Юлдузларнинг оғушида тун,
Довдирайди сокин карахтлиқ.
Димоғимда нотаниш эпкин,
Юрагимга ботар сенсизлик.

ВИДО

Мен ўлимин кутаётган одам,
Тилларимда энг сўнгги баёт.
Қучоқлашиб кўришайлик, ғам,
Кел, мен билан видолаш, ҳаёт!

Сарғаяди куз тўла ҳовли,
Кимга керак омонат жонинг.
Қучоғимда гулларим бахтли,
Мен эртага йўқман, ишонинг.

Бағрим ёқар икки томчи ғам,
Тўкиламан тилагингизга.
Мен дунёдан ўтар бўлсам ҳам
Яшайманми юрагингизда?

Тоғдек ўсиб борар дардларим,
Қора кийган сабрларимга.
Сизни элтар сариқ гулларим
Ҳасрат чўккан қабрларимга.

Худойимдан ишқингиз сўраб,
Сизни интиқ кутар йўлларим.
Қабримда ҳам лабларим қонаб,
Гуллаб ётар менинг қўлларим.

Қачонлардир ёққан юлдузинг,
Шундай урган аввал ҳам юрак.
Таниб қолдим таниш кўзларинг,
Қачонлардир учрашганмиз лек.

Қачон тугар айрилиқ ва ғам,
Мўъжизасан: сенга сиғиндим.
Қутқариб қол, кўзларим очсам,
Мен сен учун ҳар кун туғилдим.

Тиғ учида айланар фалак,
Қайгуларинг... азобинг таниш.
Учрашамиз сезади юрак
Худди бордек қайта тирилиш.

Нега кетдим сиздан олислаб
Бахтим эди қайғуларингиз.
Нима топдим қисмат қоралаб
Ҳали ҳам ҳур туйғуларингиз.

Кўксимдаги ҳисларимғижим,
Тўзғидим ҳам тўфонларида.
Борар йўлдан адашдим, қайтдим,
Сочларингиз туманларида.

Нигоҳимдан тўкилар фурсат,
Тутмадингиз кўлимдан нега?
Кимлардандир қадрдон ғурбат,
Нималардан азизроқ ғусса.

Кўксингизга ботар хаста куз,
Кўзингизга қараб йиғладим.
Мендан кетиб нима топдингиз,
Сиздан кетиб на бахтли бўлдим.

ОНА ЕР

Кўринмайди на дўст, на ғаним,
Яшамоқлик келмасми малол?
Ўзим — голиб, мағлуб — мен ўзим,
Курашларга чорламас хаёл.

Қизиқтирмас на мансаб, шуҳрат,
Пешонамга битмаган бахтлар.
Давраларни кезар хусумат,
Дўстларимдан содиқ дарахтлар.

Ҳатто севги юбормас хабар,
Омад гўё ўтирган юзин.
Узлатларга кетаман бадар,
Мушфиқ халқдан сўрайман изн.

У ҳар лаҳза меҳр узатиб,
Сингиб борар менга кун сайин.
Қатта йўлга ўзи кузатиб
Ўзи кутиб олмоғи тайин.

У — мангу йўл, демак, кўнглим тўқ,
Унда кезар муқим хаёлим.
Бундан бошқа бахтли бўлгим йўқ:
Шу халқ менинг бахтим, иқболим.

Ўтмишидан сўзлайди ҳикмат,
Навоийнинг тилида шеърим.
Керак эмас, менга шон-шуҳрат,
Рози бўлсанг бас, Она ерим!

ҚУЁШГА ЙЎЛ

Шоир юрагимга ҳеч нарса сиғмас,
Ҳозир шароб керак,
сен керак дўстим!
Қарсакбоз сахналар дардимни билмас,
Каззоб давралардан жуда зерикдим.
Шунча йил шаҳардан нима изладик,
Қонталаш уфққа ғамлар ботгайдир.
Нега буюк манзилларни кўзладик,
Балки орзуимиз алдаётгандир.
Интиқиб кутади неча тонг отиб,
Телеграф юборган онамиз хати.
Отамиз ер чопар қора тер ботиб,
Куруқ хаёл суриб яшаш ғалаги.
Барига қўл силтаб йиғлашинг тайин,
Кўксимда ҳисларим қолди яланғоч.
Яшаш ҳам бунчалик бўлмасди қийин,
Дунё тафаккурга бўлмаганда оч.
Ўзини зулматга урар оломон,
Энг тоза фикрлар керак одамга.
Разолат чекинмас экан ҳеч қачон,
Энг тоза фикрлар керак оламга!
Керакдир муҳаббат,
керакдир шафқат,
Ҳиёнат — дунёнинг битмас яраси.
Собит бўлганида вафо, садоқат,

Бахтли бўлармиди одам боласи!
Рутубат чоҳларда яшагим келмай,
Мен виждон ҳақида ўйлайман илло,
Айтмасдан қуёшга элтгувчи бир сўз,
Яшашга,
ўлишга ҳаққим йўқ асло!

МУҲАББАТДАН ЯРАЛГАН ОДАМ

Мен туғилиб ўсган бу Она замин,
Бағрини беради дарахтларга ҳам.
Юрагим яланғоч қолиб кетди чин,
Йиллар ҳисларимни янчиб кетган дам.

Йигирма йил умрим саргардонликда,
Эгасиз кунларим ғафлатга ботди.
Осмондан гулдираб келган чақмоқлар,
Аёвсиз оловлар бағрига отди.

Қовурғам тагида йиғлайди биров,
Хазонлар ичида кечган ўйингми?
Тўкилиб бораман хаёлинг аро,
Сендан узилмоқлик шунча қийинми?

Сен ҳали умрингда севмагансан йўқ,
Бошимдан булутдек тўзғидинг, ўтдинг.
Билардинг дунёнинг тошлари совуқ,
Сен мени тошларга ташладинг, кетдинг.

Кўққисидан келса ташвишли онлар,
Бехосдан оғринса жонинг бедаво.
Кўксингда ялтираб турган унвонлар,
Оч қолсанг нон бермас, яшасанг ҳаво.

Худонинг энг ожиз бандаларимиз,
Билмаймиз, эртага қандай тонг отар.
Бир нафас чиққунча – омонат умринг,
Бир нафас киргунча – жонинг хатарда.

Ёвузлик дунёга бўлолмас устун,
Дунёнинг жабри куп билсанг шунда ҳам.
Зулму ситамларни парчалаб яша,
Ахир муҳаббатдан яралган Одам!

СҮНМАС ҚҰЁШМИЗ

Кўз очиб ғам кўрдик хасис очунда,
Очилмай, узилмай гулимиз сўлди.
Фисқ-фасод урчиган ғаюр заминда,
Фақат кирланмаган кўнглимиз қолди.
Айрилдик, айрилмас руҳимиз мангу!
Чайир хаёлларнинг куйида измим,
Надоматта ботмиш ҳасратхоналар.
Севишдик, гуноҳга ботмадик жоним,
Шайтонга дарс берар ишратхоналар.
Нега юзингизда сарғаяр қайғу?
Сарғаяр арзимас дунё дардида,
Бир-бирин дўзахга этганча тортиқ.
Суяк талашгандек бир гала итлар
Мансабни севарлар жонидан ортиқ.
Севсак
Яратганнинг бандасин севдик.
Кўзимиздан томар бир томчи зиё,
Наҳот,
ёруғликда инсонга бахт йўқ?
Гул кўриб мендек гул кўрганми дунё,
Бу олам сиз каби кўрмаган ошиқ.
Оламини мунаввар этиб хуш келдик!
Кетинг,
кўнгил томон одамқуш боғдан,
Дунёни оғдирар ношуд, нокаслар.

Пасткаш иғвогарлар фарқи йўқ зоғдан,
Нафснинг тўрига илинган каслар,
Ишқ Ҳақнинг йўлими,
адашмадик биз!

Фурбатзор оралаб ғамхона бўлдик,
Ишқсиз юраклардан ўчдик дилихун.

Асли дунёлардан бегона эдик,

Биздан бир ишқ қолди...

минг йиллик афсун,

Улар сўнгай бир-бир,

сўнмас Қуёшмиз!

ОТА

Бу дунёнинг бош-охири ғамми, Ота?!
Борми ўжар Адибадек девонаси.
Ўн саккизнинг кўзларига ишонгандим,
Бунча мени хор қилади остонаси.

Отам бўлиб ҳайқиради анов даштлар,
Шамол каби тентирайман, қарорим йўқ.
Сиз кетасиз майхонами, ғамхонага,
Худойимдан бошқа ерга борарим йўқ.

Бахт берардим агар менга кўнгил берса,
Ишқ дегани бошдан-оёқ озор экан.
Бир гул эдим Дарёларни беҳуш қилган,
Ота, дунё савдоси йўқ бозор экан.

Ҳар кўнгилни кўнгил дея хато қилдим,
Далли дунё яшолмаган армонингиз.
Сиз тупроқни, мен юракни паноҳ билдим,
Кечирмасин даштда қолган чопонингиз.

Бу дунёнинг бош-охири ғамми, Ота?..

(Туркум)

Акам Йўлдошга

I

Ака, кўзларингдек ғамлидир дунё,
Тўлғониб чиқаман кечаларида.
Сен ҳам болаликдек унутдингми ё,
Московнинг дарбадар кўчаларида.

Елкангга бош қўйгим келади ҳозир,
Чироқлар кўксингга ботмаяптими?
Онамнинг сочлари йиғлаган тунда,
Москвада ҳам тонг отмаяптими?

Ака, қандай яшай, қайдадир овунч,
Олмазорлар аро туташмас йўлим.
Сенинг излаганинг бир мактуб соғинч,
Менинг топганларим йиғлоқи шеърим.

Ўша анҳорчамиз... ўша боғ... ҳамон,
Эсласам, кўзимдан ғамлар тўкилар.
Московнинг қорли йўлакларидан,
“Синглим бахтлимисан” деган хат келар.

Юрагимни дунё тушунмас, Ака,
Сенсиз қаршимизда чўкмоқда туман.
Бу дунёни оқлаб бўлмайди, Ака,
Отамнинг оқарган сочлари билан.

II

Сиз севмаган дунёни, Ака,
Ўйинқароқ ўйинидан тўйдим.
Сиз Хайёмнинг майига ошно,
Мен Машрабнинг дорини суйдим.

Синглим дея ўстирасиз гул,
Ака дедим тоғларни гуё.
Япроқчалик бўлмадим сингил,
Менга Ака бўлмади дунё.

Сиз ҳақ излаб тутар умрингиз,
Юрагимни кимларга тутдим?
Қадрингиз – хас, етмай ўзимга,
Мен дунёнинг сўнгига етдим.

Сиз ғамларни ичиб ёқасиз,
Яшолмайман ахир ... кўнгилман.
Қош, киприги оппоқ Акасиз,
Ғамлари мўл мағрур сингилман.

Сиз дунёда яшамадингиз,
Дунё сизда яшади, Ака.
Сиз отамга ўхшамадингиз,
Ўхшамадим онамга нега!

III

Менга мактуб юборманг, Ака,
Менга ўзингизни юборинг.
Даштларимни соғиндим жуда,
Даштларимни келтириб беринг.

Дўст деганим ичимдаги ёв,
Севги – менинг лолазор бағрим.
Дунё билан чиқишмадим-ов,
Чиқишмади мен билан кўнглим.

Товланади муғомбир ҳаёт,
Кўзларимда совиган шаҳар.
Ўн саккизим дардлашмас бот-бот,
Ўн тўққизим сирлашмайди бир.

Энди мактуб ёзмайман сира,
Жоним ҳалак, жонингиз ҳалак.
Менга мактуб юборманг, Ака,
Менга фақат ўзингиз керак.

IV

Ака, қандай бахтли яшардик,
Ғуссаларга ботдик улғайиб.
Икки томон, икки йўл кетдик,
Қишлоқ қолди бизсиз мунғайиб.

Эсингдами, айни ёз чилла,
Сойга тушиб хаёл сурардинг.
Осмонимсан дердим ҳар палла,
Сен энг ёруғ юлдузим дердинг.

Яширолмай қайғуларимни,
Кўнглим қонар қоғоз қоралаб.
Сен излайсан кулгуларимни
Олис пахтазорлар оралаб.

Дунё эса отамдек ғариб,
Онам каби серташвиш йиллар.

Чорлайверар ҳар дам соғиниб,
Абри найсон оқизган чўллар.

Ҳар майсада кўз ёшларимиз,
Ҳар дарахтда ҳавасларимиз.
Ҳар тошларда бардошларимиз,
Ҳар гулларда нафасларимиз.

Ўша осмон... туганмас эртақ,
Сехрлидир ўша кундузлар.
Кўкка боқсанг энди бир этак,
Бағринг ёқар синглинг юлдузлар.

Токайгача дорларинг ёрдир,
Токайгача азоблар санчиқ.
Фақат Ундан жон қарзим бордир,
Дунё сен-ла орамиз очиқ.

Дарахт каби эклим сўзимни,
Давраларга чорламанг мени.
Мен шоирмас, беринг ўзимни,
Шоирларга бердим дунёни.

Бандасимас бахт берар Ҳакам,
Кўз ёшимни ичади қалам.
Ишқимни деб бош эгмас Акам,
Шеърим ўқиб йиғламас Опам.

Шунда мендан тинчийсиз Ота,
Шунда мени ўлдирмайди ғам.
Шунда камроқ йиғлайсиз Она,
Шунда узоқ яшайман мен ҳам!

КУЗ

Рухимни уйғотар сариқ армонлар,
Заъфарон ҳисларга кўмилган дунё.
Сувда чўкаётган эзгин хазонлар,
Чўккан болалигим эслатар гўё.

Беадоқ адирлар бағрида ҳалак,
Шафаққа тутшиб борар йўлларим.
Оқизиб кетмоқда олтинранг кузак,
Ёдимга солганча асов йилларим.

Заррин тўлқинларга отаман ўзни,
Билмадим, қандай тонг отади бу тун?
Ё, Раббим юборган мен учун кузни,
Яна кўзларингни эслатмоқ учун.

Дунё экан, ё барқарор, ё беқарор,
Қайсар отдек ҳеч кимсага жилов тутмас.
Нима бўпти, юрагимдан кетсангиз ёр,
Бу дунёга кимлар келиб, кимлар кетмас.

Ўтин бўлдим утавериб минг синовдан,
Азозиллар дуст тутинган Оллоҳ билан.
Нима бўпти, дўстим баттар чиқса ёвдан,
Лойқа дунё азал лойга ботган экан.

Бу гардишнинг ишларидан кулиб ўтдим,
Тоғдек отам ғариб тошдек қулаётир.
Нима бупти, бу бевафо дунё экан,
Йигирмамда тупроқ бўлгим келаётир.

Жонимни кундадек ёқаверасиз,
Шу дам кетаяпсиз кўзимдан ўтиб.
Сизга етмасам ҳам боравераман,
Юрагимни қуёшга тутиб.

Эртага сочларим шивирламайдур,
Кўнглим гул баргида йўллайвераман.
Сиздан хотир келар, хабар келмайдур,
Сочингизда тонгдек гуллайвераман.

Ер менга, мен сизга юравераман,
Йўлларим етказмас йўлларимдасиз.
Севмайман дейману севавераман,
Севмайман дейсизу қўлларимдасиз.

Хушторларинг фақат рашкимми?
Изтиробми сенинг севганинг.
Манглайингда мен Куёшингми,
Келаман деб ёлгон келишинг.

Сен оламнинг завқидан аъло,
Лекин мендан азиздир ишинг.
Бир бандаси шунча-да барно,
Севаман деб ёлгон севишинг.

Менинг ғамда чопди омадим,
Ёқар юрагимдан утишинг.
Юрагиммас ёқар қоматим
Кетаман деб ёлгон кетишинг.

Гул бўйларим гулдек сўнарми,
Дил кўшкенинг қорайди фасли.
Зеболарга эҳсон Тўрам-а,
Ёлгонларинг ёқади асли.

Титрайман бир куни беҳуд, бесало,
Музлаб қолади қароқларимиз.
Сўниб бораверар олов бўсалар,
Тўкилиб кетади титроқларимиз.
Балки эсламасмиз бир-биримизни,
Моғор босиб қолар ёдимиз бевақт.
Сизга атаб ёзган шеърларим билан
Абадий қолади юрагим фақат.

Бўйларингиз осмондан баланд,
Қошларингиз туташмас йўлим.
Юрагингиз гуллар билан банд,
Дийдорингиз қиёмат қойим.

Қадамингиз гумоним, рашким,
Хаёлингиз қилич баногоҳ.
Сизни шундай бўлурми севиб,
Севмаслик ҳам энг катта гуноҳ.

Ҳамма учун бахтдир борингиз,
Шафқатингиз бир хил беадоқ.
Етолмаган ҳеч бир ёрингиз,
Кўксингиз ҳув олис Тангри тоғ.

Жаннатларни келасиз бошлаб,
Баҳрингиздан беҳуд ўтолмас.
Сиз ҳаммани кетасиз ташлаб,
Сизни ҳеч ким ташлаб кетолмас.

Кунларимнинг кўйлаги қора,
Изтиробнинг кўзлари намли.
Мен ҳеч кимга ўхшамам, Она,
Қайғуларим ўзимдан ғамли.

Шум тақдирга кўнмадим сира,
Мен борар йўл эшиги ёпиқ.
Сиз яшайсиз тирик хотира,
Мендан ўтди қанча айрилиқ.

Мен ўлганга ўхшайман гўё,
Ҳеч кимсани қилмадим ризо.
Ўзимдек терс бурилган дунё,
Мендан хафа, мендан норизо.

Борлигимдан оғринар борлиқ,
Лабларимда музлаётир қиш.
Қандай азоб, қандай телбалик,
Йигирма йил яшамай севмоқ...

Кўзларимда соғинчлар ранги,
Борлигим – ғам, борлигим – ридо.
Менга бундай қарама, Тангри,
Овутолмас энди бу дунё.

Кунларимнинг кўйлаги қора,
Изтиробнинг кўзлари намли.
Мен ҳеч кимга ўхшамам, Она,
Қайғуларим ўзимдан ғамли.

БЕДОРЛИК

Мен сизни жудаям соғиниб кетдим,
Милён йил кўксимда қон кечар юрак.
Йўлингизни тўсган дарахтдек кутдим,
Дарчамда осилди бир оппоқ кўйлак.

Афсунгар тун каби ётади хийла,
Паришон сочингиз туманларида.
Сиз менинг кўксимда — биринчи қибла,
Кўнглимнинг поёнсиз уммонларида.

Ойдин тун кўйнида кўнгил тўлмасми,
Нурларга чирмашиб ойдек ботмасак.
Жимгина яшамоқ гуноҳ бўлмасми,
Олов фаслимизда олов отмасак.

Кетаман... йўлимда йўл йўқ хатар бор,
Жаннат боғларидан кечиб келаман.
Дилимда битта сўз йиғлайди такрор:
Севаман... севаман... ахир, севаман!..

Самолар ортида қолгайдир изим,
Эшикни очингиз нурларга тўлгай.
Мен баридан кечиб келдим, азизим,
Нима бўлсам бўлай, сизники бўлай...

• • •

Ёмғир кўзларимда хасдек оқди кун,
Ёмғир киприкларинг билан кетаяпсан.
Сенинг дийдорингга бир бор тўймайин,
Сўнг бор кўзларингга тўкилаяпман.
Зангори ҳавони булутлар кесар,
Нафасинг узоқлаб борар тобора.
Қояда осилган томчидек титраб турибман.

Мендан кўзларингни юмиб юборма!..

* * *

Ўзингиздан қандай кечасиз, қайга,
Саркаш туйғуларим кечар дарёдан.
Сиздан кечолмайман, бориб мангута,
Қайта тириламам Арши Аълодан.

Қандай унутасиз бедорингизни,
Кўзингизда гуллаб юборсам ошкор.
Ҳар кун бир кўрай деб дийдорингизни,
Худодан сўрайман ҳар куни минг бор.

Фаришталар боғлаб кетган риштамиз,
Мендан кетолмайсиз ахир ҳеч қачон.
Хато қилмайман деб хато қиласиз,
Энг буюк гуноҳим — сизни севаман!..

Қаерга беркитай титроқларимни,
Бу ишқим сифмаса, ер-кўкка айтинг?
Мени ташлаб кетаётган ўзимдан,
Ўзингизни толиб қайта яралинг.

Бегим-о,
Ҳиссиз дунёдан тўйдим,
Илиндим самонинг марҳаматига.
Армоним тош қотиб кўмилдим,
Безавол ишқимнинг салтанатига.

Бегим-о,
Бир бода ичиргил,
Бошимда аҳдсиз кун, бахтсиз кун.
Юрак — кўршапалак кечиргил,
Осий бир бандангман дили хун.

Бегим-о,
Ёмғирдек тўкилдим,
Дегайлар: — “Сир айтма анҳорга”.
Дард ютиб чок-чокдан сўкилдим,
Етишим мушкулдир баҳорга.

ЯНГИ КУН

Эртага тонг отади албат,
Тун чўлғонар самовий нурга.
Кечагидан айрича кунлар,
Кумилгайдир сукутта, сирга.

Темир панжаралар ортида,
Ваҳималар босилар шу кез.
Эрк қуёши ёндирган ўтда,
Ёғдуларни тўкар заррин куз.

Умидларга, ёруғликларга,
Олиб чиқар юлдузлар сергак.
Зим-зиёсиз қоронғуликда,
Бир ойдинлик сезади юрак.

Турфа тақдир... манзиллар томон,
Учишга шай турар тайёра.
Бу серташвиш одамлар билан
Бедорликда Она сайёра.

Гуллаётган намозшомгуллар,
Сингиб кетар орзуларга нақ.
Кимдир қишнинг ғамини ўйлар,
Кимдир баҳор юмушига фарқ.

Сенга бари бирми ҳаммаси,
Кўзларингда ғашликлар мудом.
Орзуларинг сўнган чамаси,
Ҳаёт шундай этмайди давом.

Кўлларингга яшашни ўргат,
Булутларни кечиб ўт бардам.
Ўйла, дунё тубанликдан ёт,
Ғаниматдир ҳар лаҳза, ҳар дам.

Юрагингда уйғонсин ҳавас,
Олисларга кўмилган афсун.
Фақат, бутун уйғонолсанг бас,
Бошланади эрта янги кун.

Сиз ҳали билмайсиз, экиб тупроққа,
Ердан дарахт бўлиб унганлигимни.
Сиз ҳали билмайсиз бир япроқ каби,
Энг баланд тоғ каби ўстанлигимни.

Тошдан бўлак не кўрди қўлларингиз, ёв,
Ҳақ бўлди дунёда излаб юрганним.
Сиз ҳали билмайсиз, мендек бир олов,
Кулларнинг тагида чўғдек турганним.

Кўрасиз, бехосдан ҳали бир куни,
Гуллаб юбораман шаксиз, шубҳасиз.
Сизга раҳмим келар ўша гулларни,
Дунёдан пайқамай ўтиб кетасиз.

Қайсарлигим етар бошимга,
Бўядилар чиқмади рангим.
Тандир қорди кўзим ёшига,
Ҳис қолипга тушмадим Раббим.

Ўз-ўзимга жонимни ёвлаб,
Ўз-ўзимдан бездирди кўнглим.
Замон ўтди кўнглимни овлаб,
Дунёсига сиғмадим Раббим.

Сигингандим ишққа охири,
Ибодатга кечикди сўнггим.
На Адиба, на осий, даҳрий,
Мен ким бўлдим билмадим Раббим?..

Сиз чун яна дунёга келиб,
Севсам ўзим, кечиб ҳаммадан.
Жаннатидан қувилсам сиз деб,
Сиз деб ёнсам жаҳаннамида.

Ғамингизга етмаса умрим,
Сиз чун яна қайта тирилсам.
Қиёматда билмасдан ҳеч ким,
Яна сизга қайта берилсам.

Борингизни ҳис этса руҳим,
Кўзларимни юмсам, тўлсангиз.
Хаёл, эртак, туш эмас жоним,
Ҳаётимнинг Беги бўлсангиз.

Ортимдан эргашиб чопмайди сахро,
Қорайиб ётибди адирлар бағри.
Ҳар кун юрагимдан ўтиб борар-о,
Олис поездларнинг чинқириглари.

Болаликтепага айланган қирлар,
Қақшаган кўксимда қақраётир чўл.
Наҳот, бу оламда тугаган сирлар,
Баҳорлар гуллигин унутган буткул.

Сўроқсиз тун эмас, бир жуфт қора от,
Шамолдек учириб борар тобора.
Кўксимни қашқирдек ғажийди ҳаёт,
Ортимдан калхатдек қувар хотира.

Қаерга қочмайин ҳар томоним берк,
Илоҳ боғларида сарғаяр беҳишт.
Осмонда на нур бор, на бир ёруғлик,
Қуёшни уйғотиб юбормайди Дашт.

Ёвқир болалигим ётибди нечун,
Бўрига ташланган ўлжадек титраб.
Бир парча ерини қизғонар замин,
Дунёси боқади бегонасираб.

Ўчирдими кимдир қалбидан,
Ё ёдига тушдимми яна?
Ўша тунги бўрон зарбидан,
Юрагимдек дарз кетди ойна.

О, эсладим... у кунлар бошқа,
Кулбам узра сочарди ёғду.
Хаёлларим тўзғиб ҳар ёққа,
Менга сира бермасди уйқу.

Айланаман синиқ кўзгуга,
Сарғаяди юрақларимиз.
Беланганди дунё оқ рангта,
Яшил эди тилақларимиз.

Энди нега довуллар туриб,
Нураб борар бағрим кун сайин.
Бу ёруғдан шамоллар кириб,
Аччиқ ёмғир уради ўзин.

ТҮРТЛИКЛАР

Ёлғизликдан титрайман дағ-дағ,
Ҳамма кетди кўринмас дарға.
Ўз ҳолимга қўймайин қағ-қағ,
Гўшт сйман деб қолди бир қарға.

* * *

Қайирдилар қанотин шу он,
Суғирдилар тилини шартта.
Қафасда ҳам ўзича нолон
Гудранади бечора қушча.

МУНДАРИЖА

Сўзбоши (<i>Сирожиддин Саййид</i>)	3
Дашт	4
Англадим	6
Эркман	8
Орзу	9
Қалбимдаги қиблам	10
Пушкин ҳайкали қошида	12
Шоир ва мен	13
Ҳаёт кушиғи	15
Мактуб	17
Болаликка мактуб	18
Кема	19
Дарё	20
Менинг оловларим	22
Қайтиш	23
Хотираларим	24
Шеър	25
Истиҳола	26
Какку	27
“Қайларгадир...”	28
“Юрагингни ёмғирга бўшат...”	29
Қоронғу уй	30
Рассом	31
Ҳадик	32
Яшаш фасли	33

Март оқшоми	34
“Ташқарида...”	35
Ўн тўққизнинг сочлари оппоқ	36
“Сенинг измингдадир...”	37
Рухимда уйғон	38
“Айт ўзи оламда ...”	39
“ Кимсасиз ...”	40
“Мен келиб-келиб”	41
“Келсайдинг...”	42
“Борлигим – хатодир ...”	43
Кўмсаш	44
“Минг йилки...”	45
Ёмғиржон	46
Ёлғизлик	47
Соғинч	48
Сен тушга ўхшайсан	49
Армон бўлғай	50
Кечиргин	51
Нигоҳларинг ўртар	52
Ишқнинг яктоси	53
“Дунё...”	54
“Ҳаммаси – ўткинчи...”	55
“Шаҳар тун қўйнида...”	56
Яшил қўлқоп	57
Қор одам	58
Сўнгги йўл	59
“Йиғламайман...”	60
“Гул ёшлигим...”	61
“Бир дераза...”	62
“Ҳадиксирар боғларда оқшом...”	63
“Кўз ёшимни севдингиз нега...”	64
“Ёз оқшоми...”	65

Видо	66
“Қачонлардир ёққан...”	67
“Нега кетдим...”	68
Она ер	69
Қуёшга йўл	70
Муҳаббатдан яралган одам	72
Сўнмас қуёшимиз	74
Ота	76
Акам Йўлдошга (<i>Туркум</i>)	77
“Токайгача...”	81
Куз	82
“Дунё экан...”	83
“Жонимни кундадек ёқаверасиз...”	84
“Хушторларинг...”	85
“Титрайман...”	86
“Бўйларингиз...”	87
“Кунларимнинг...”	88
Бедорлик	89
“Ёмғир кўзларимда...”	90
“Ўзингиздан қандай...”	91
“Бегим-о...”	92
Янги кун	93
“Сиз ҳали билмайсиз...”	95
“Қайсарлигим...”	96
“Сиз чун...”	97
“Ортимдан...”	98
“Ўчирдимми...”	99
Тўртликлар	100

Адабий-бадиий нашр

Адиба Умирова

ҚУЁШГА ЙЎЛ

Шеърлар

Нашр учун масъул *Муҳаммад Исмоил*

Муҳаррир *Аброр Қиличев*

Мусаввир *Олег Холодняков*

Бадиий муҳаррир *Анатолий Бобров*

Техник муҳаррир *Татьяна Смирнова*

Мусаҳҳиҳ *Дано Тўйчиева*

Компьютерда саҳифаловчи *Зилола Маннопова*

ИБ № 4738

Босишга 11.07.08 й.да рухсат этилди. Бичими 70x90 1/32
Таймс гарнитураси. Офсет босма. 3,80 шартли босма
тобоқ. 4,2 нашр тобоғи. Адади 3000 нусха.
258 рақамли буюртма. 96—2008 рақамли шартнома.
Баҳоси шартнома асосида.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг
Фафур Фулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи.
100129. Тошкент. Навоий кўчаси, 30.
100128. Тошкент. Шайхонтоҳур кўчаси, 86.
Бизнинг интернет манзалимиз: www.iptdgulom.uz